

ÕIGUSKANTSLER

Adressaat
Aadress

Teie 3.01.2012 nr

Õiguskantsler 27.01.2012 nr 7-4/120135/1200452

Õigusrikkumise puudumine Kohtute ja kohtutäituri ametitegevus

Austatud

Täna, et pöördusite minu poole seoses Teie suhtes läbi viidud täitemenetlusega. Teie sõnul ei võimaldatud Teil esitada kaebust Harju Maakohu 25.08.2011 otsuse peale tsiviilasjas nr 2-09-8047, milles olite kostjaks. Samuti olete rahulolematu, et Teile ei antud kohtuotsuse täitmiseks ajapikendust, ning hoolimata osaliste maksete tegemisest, anti kohtuotsus nõuete täitmiseks üle kohtutäiturile. Saite kohtutäiturilt 14.12.2011 täitmisteate, millele vastasite 15.12.2011, et osaliselt on võlg tasutud ning ülejäänud maksate esimesel võimalusel. Sellest hoolimata arestiti Teie arved 29.12.2011 ilma eelneva hoiatuseta, nii et Teil polnud võimalik isegi oma esmavajadusi rahuldada ega muid arveid ja laene maksta, mis kahjustas Teie maksevõime usaldusväärsust. Palute õiguskantsleril võtta tarvitusele meetmed ebaõiglaste seaduste ja rakendamispädevuse vastu, et tagada Teie põhiõigused.

Tutvusin kohtute infosüsteemi ametkondlikuks kasutamiseks mõeldud piiratud juurdepääsuga osa vahendusel Teie kohtuasja materjalidega. Sellest nähtub, et nimetatud tsiviilasjas nr 2-09-8074 olete Te võtnud hagi õigeks ning loobunud kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse esitamise õigusest. Seega 25.08.2011 kohtuotsus on jõustunud ja kuulub resolutsiooni p 5 järgi viivitamatult täitmisele. Kohtuistungil küll hageja nõustus andma Teile kuu aega ajapikendust kohtuotsuse täitmiseks. Faktiliselt jäi Teile kohtuotsuse vabatahtlikult täitmiseks aega septembri, oktoobri ja novembrikuu jooksul. Seega hageja tuli Teile isegi rohkem vastu, kui kohtuotsusega ette nähtud ning Teile suuliselt kohtuistungil lubatud. Kuna Te selle aja jooksul siiski ei suutnud tasuda kohtuotsuses märgitud võlgnevusi ja makseid, pöördus hageja detsembrikuus kohtutäituri poole augustis tehtud kohtuotsuse täitmiseks.

Ka kohtutäituri tegevuses ei näe ma esitatud andmete pinnalt ametikohustuste rikkumist. Täitemenetluse seadustiku (TMS) § 2 lg 1 p 1 alusel on jõustunud või viivitamatult täitmisele kuuluv kohtuotsus täitedokumendiks; § 7 lg 1 järgi ei või kohtutäitur keelduda täitetoimingute tegemisest muidu, kui ainult seaduses sätestatud põhjusel; § 8 järgi on kohtutäitur kohustatud viivitamata tarvitusele võtma kõik seadusega lubatud abinõud täitedokumendi täitmiseks.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Nagu Te oma avalduses välja toote, on kohtutäitur edastanud Teile ka täitmisteate¹ ning kuna täitmisele pole asutud enne 29.12.2011, siis ilmselt on kohtutäitur andnud Teile ka aega täitedokumendi vabatahtlikuks täitmiseks TMS § 25 lõikes 1 märgitud minimaalsed 10 päeva.

Kohtutäitur ei või täitemenetlust edasi lükata (TMS § 44), peatada (TMS § 45) ega lõpetada (TMS § 48) võlgniku avalduse alusel. Võlgniku avalduse alusel võib täitemenetluse peatada vaid kohus, arvestades TMS §-s 45 märgitud asjaolusid, kuid Teie avaldusest ei nähtu, et oleksite pöördunud kohtu poole täitemenetluse peatamiseks.

Vara arestimise ulatuse määrab TMS § 53, mille lg 1 seab piiranguks, et arestida ei või rohkem võlgniku vara, kui on vaja sissenõudja nõude rahuldamiseks ja täitekulude katteks, välja arvatud juhul, kui sissenõudja nõude rahuldamine muul viisil ei ole võimalik. Sama sätte lg 3 sätestab, et vara arestimise järjekorra määrab kohtutäitur, kuulates eelnevalt ära sissenõudja ettepaneku. Järjekorda määrates arvestatakse, et sissenõudja nõue tuleb rahuldada kõige kiiremal viisil ning et võlgniku õigustatud huve ei või kahjustada.

TMS § 115 järgi võib sissenõude pöörata võlgniku kontole, sellisel juhul konto arestitakse arestimisakti alusel selles näidatud ulatuses. TMS §-s 131 on loetletud sissetuleku liigid, millele ei saa pöörata sissenõuet, kuid Teie avalduses pole ühtegi neist välja toodud. Samuti ei nähtu avaldusest Teie puhul TMS §-s 132 sätestatud erandi rakendamise vajadust.² Seega on minu hinnangul kohtutäitur antud täitemenetluses tegutsenud TMS-ga sätestatud volituste piires.

Õiguskantsleri seaduse § 19 lg 1 järgi on igaühel õigus pöörduda oma õiguste kaitseks õiguskantsleri poole taotlusega kontrollida, kas riigiasutus, kohaliku omavalitsuse asutus või organ, avalik-õiguslik juriidiline isik või avalikke ülesandeid täitev füüsiline või eraõiguslik juriidiline isik järgib põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtet ning hea halduse tava.

Käesoleval juhtumil ei leidnud ma asjaolude uurimisel Teie põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtte või hea halduse tava rikkumist. Sellega lõpetan Teie avalduse menetluse.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Teder

Gea Gustavson 693 8419, e-post: gea.gustavson@oiguskantsler.ee

¹ Nõuded täitmisteatele ja selle võlgnikule kättetoimetamise kohta sätestab TMS § 24. Justiitsministri 15.12.2009 määruse nr 4 „Kohtutäiturimäärustik“ lisaga 6 on kehtestatud võlgnikule esitatava täitmisteate vorm, mis muu hulgas kohustab võlgnikku ka teavitama kohtutäiturit olulistest asjaoludest, mis võivad mõjutada täitemenetluse läbiviimist, eelkõige andma infot mittearestitavate sissetulekute kohta (TMS § 131). – Vt <http://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1170/1201/2009/106052011018Lisad.pdf>. Lisaks seadustele ja täitmisteatele on kättesaadavad mitmed materjalid, millest võlgnik võib leida infot enda õiguste kohta täitemenetluses, näiteks veebilehel „jurist aitab“: <http://www.juristaitab.ee/kusimused-vastused/mida-teha-kui-olen-volgu/volgnikule/olen-saanud-taitmisteate-mida-teha>.

² Tuleb arvestada, et sellistest olulistest asjaoludest, mis seaduse järgi võivad mõjutada täitemenetluse läbiviimist, tuleb võlgnikul kohtutäiturit koheselt teavitada (nagu ka täitmisteates kirjas).